

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 37. Zettortdeenâ Iotâ September 1842.

Zehkabs un Kristihne.

(Stahst)

(Stattees Nr. 36. Belgums.)

Dewita nodakka.

Preeziga faeeschana atkal ar mihteem draageem un labba:darritajeem.

Zehkabs no ta teefas-skrihwera bija dabbujis siunaht, ka Leonard's wehl arween pee N. pilfatas dsihwojoht. Schis mihtligs Kungs arri bij wehlejis pee faweem raksteem Zehkabam kahdu sinnu peelift klahht, fur tas sawam labbadarritajam sinnoja, kâ winnam un winna mahfei taggad klahjahs un tad kahdu padohmu us preeksch deenahm itt kâ no fawa tehwa no winna luhdsahs. Wissu beidsiht arri Kristihne kahdas rindes peewilke, fur winna Leonardu un winna mihtlus peederrigus firsniigi sweizinaja un wisseem labbu laimi wehleja.

„Pateeki, jaw buhtu kahda atbilde no Leonard kunga nahkuse, ja winsch muhsu rakstus buhtu dabbujis!“ tã kahdu deen' Kristihne bailigi fazzija sawam brahlim, kas mekleja winnu apineerimaht. Tã wehl runnadami winni eeraudsija, kâ weenu labbi apgehrbuschu baltu kungu us muischu nahkam. Kahds Neegeru puikis no winna diweem darba laudim tam nahze papreekschu zellu rahdidams. Winni nahze arween' tuhwa, un — kas warr isteift, Zehkaba un Kristihnes ahtru preeku, kad winni eeroudsija, ka tas sweschais bija winnu mihtajs Leonard's! Winni skrehje tam pretti, but schoja winnu rohkas un swahrkus un tad gawiledami eewedde fawã buhdinã. Tas jaunajs Neegeris, kas winnu bija waddijis, stahweja kâ apstulbis, ne warredams fapraft, kapehz tee diwi winna lauschu to sweschu baltu kungu tik preezigi, mihtligi un lihgsmodamees fanehme un ka schis tik laipnigs un mihtligs prett teem bija. Winsch no apbrihnoschanas wehl kâ stabs palikke stahwoht, kad tee laimigee buhdinã ee-eedami winna azzim jaw pasudde.

Bet, af zif nu bij Zehkabam un Kristihnei Leonardam un schim atkal winnam ko stahst! Winsch ar fawejeem bij eeksch N. pilfatas teefas gan lohti gruhti dsihwojis, bet — nu bij tas pahrbaudischanas laiks pagallam un winnu firdsfahpes pahrwehrtijahs par firsniigu pateizibu Deewam tam debbesu Zehwam. Leonarda gaspascha ar behrneem un ar zitteem faweem deenestneekem bij jaw deenu papreeksch aibraufuschi us Marias-leiju, tur lihds sawu mihtu draugu atmahlschanai wissu buhschanu atkal pa wezzam eetaisht. Un taggad winsch luhdse Zehkabu un Kristihni, lai schee eet winnam lihds us Marias-leiju, tur pee winna ne kâ deenestneeki (kalpi), bet kâ winna pascha behrni dsihwoht un palikt. Tee diwi jaunekli, gohdu prasdami, fawods rakstos winnu bij luhguschi, lai tohs atkal peenem; zaur to nu winnu preeks jo leelaks bij; winni ne warreja sagaidiht to azzu-mirkli, fur tee sawu mihtu Marias-leiju, Leonarda gaspaschu un behrnus atkal dabbutu redseht.

Kamehr Leonard's ar scheem diweem tã preezigi sweizinajahs un farunnajahs, tamehr nabgaga Klio paseminigi stahweja buhdinas faktã behdig: dohmadama, ka nu winna tikschoht atstahhta un affaras ritteja semne pahr winnas tumfchu waigu. Zehkabs un Kristihne fawã leelã preekã to ne mas ne mannija, bet Leonarda kungs taggad winnu usskattija un lehni jautaja: „Zehkab, moi ta naw juhsu mihtla zeeschanas-beedrene, par ko tu man rakstiji?“

Kad nu schis atbildeja, ka ta patte jaw effoht, tad winsch gahje tai klahht sneedse tai mihtligi rohku un schehlodams praffija, kapehz winna raudoht? Schi elsodama winnam isteize fawas behdas.

„Woi tu tad dohma,“ tã winsch tai teize no schehlabahm pahrnemts, „ka meh's tewi sawu jaunu tizzibas-beedreni tã atstahsim weenu? Woi tewim ne patihk mums lihds us Marias-leiju nahkt un pee mums palikt?“

Klio nu raudaja wehl diktaki; bet tahs wairs ne bija behdu-, bet preeka-affaras, kas nu strau-mehm pluhde un winnas ar behdahm pilditu kruhti weegloja. Kristihne winnu lehni ap-kampe ar abbahm rohkahm un fmaidija winnai azzis. Zehkabs atkal butfchoja fawa labbadar-ritaja rohkas. Tur bija ko redseht par ko ir pascheem engeleem debbesis bij ko preezatees.

„Lai nu, mihli draugi,“ fazzija Leonards, „steidsamees, ka pee laika aisteekam Marias-leija. Zetta warram fawas pahrzeestas behdas zits zittam jo labbi isstahstih.“

Zehkabs, Kristihne un Klio nu schkibrabs no fawas buhdinas, kurrâ tapatt dauds behdas, ka arri preekus peedfihwojuschi un taifijabs Leonarda kungam lihds eet. Ne tahs no paschas muischas bij puifis ar leeleem wahgeem; tur nu Leonards ar faweem draugeem eefehdahs un azzumirkli Blehra muischa winnu azzim pasudde. Bija jaw wakkars, kad winni mescham zaur tappe un ta mihla Marias-leija ar fawahm pasihstamahm plawahm, ar faweem laukeem un dahrseem winnu preefschâ parahdijabs. Leonards taggad ar faweem zetta-beedreem iskahpe un gahje kahjahm pa to plawas zellu, gribbedami kluffinam teem fawejeem usnahkt. Winni kluffu runnadami eenahze fehtâ, ka neweens pats tohs ne manniya. Laikam wiffi wehl krahmedamees pa istabu dsihwoja. Kad winni nu paschâ pagalmâ eenahze, tad masais Indrikis nahze pretti uu tohs eerau-dfijis, steidsehs atpakkal istabâ to preezigu at-nahkschanu pasluddinahkt. Zè nu azzumirkli wiffi ap winneem sapulzejahs; arri tee kalpi un kal-pones, kas pirmak tè deenejuschi un Zehkabu un Kristihni pasinne, peenahze atkal tohs apfweizi-nahkt. Wiffi brihnijahs, ka schee pa to starpu, kamehr ne redseja, tik leeli bij pa-auguschi. Zâ-patt arri Zehkabs un Kristihne brihnejahs, ka Leonarda behrni bij augunnâ peenehmuschees. Klio arri tikke no wisseem itt mihligi usnemta, un pehz masa brihscha ta dohmaja, ka effoht pee wezzeem draugeem.

Kad tee pirmi leeli preeki jaw bija pahrgahju-schi, tad namma mahte ar fawu wezzaku meiti-nu Mariu klahje galdu un us to likke gahrduš

ehdeenus un dschreenus. Winna teize: „Ar to eerikteschanu rihtâ gan drihs tikfim gallâ; taggad lai tohs preezigus atredfeschanas-fwehtkus koh-pâ fwinnam. Nu wiffi preezigi ap galdu fa-fehdahs.“

„Woi arri sinneet,“ tà Leonards fazzija us faweem jaunakeem behrneem atgreesdamees, kam no mums pateiziba nahkabs par to, ka mehš taggad tà preezigi kohpâ warram sehdeht un fa ta mihla Marias-leija atkal mums peederr?“

„Teem muhsu mihkeem draugeem Zehkabam un Kristihnei,“ tà atbildeja ta aston gaddus wezza Lawihse, Kristihnes rohku fatwehrdama un to mihli speesdama. „Ja winni ne buhtu tam niiknam Blehram palihdsesjuschi, tad tas buhtu tizzis nokauts un tad tas arri wairs ne buhtu warrejis fazzihkt, ka Marias-leija tew, tehtin! peederr.“

„Tawa taifniba, meitin!“ tà Leonards atbil-deja, „ja Zehkabs un Kristihne ne buhtu muhsu Pestitaja preefsch-sihmei pakkaldsinnuschees un fawameenaidneekam un spaiditajam brahligu mih-lestibu parahdijusch, tad winni, teescham, wehl buhtu wehrgu-kahrtâ un mehš wehl dsihwotu fawâ truhkumâ un nabbadsibâ eefsch N. teefas. Pa-teefi, jums, mihli behrni! to fazzidams winsch greesehs us Zehkabu un Kristihni, — taggad, fur mehš wiffi effam kohpâ sapulzejuschees, tè jums wiffu faweju wahrâ falku muhsu firsnigu pateizibu; jo juhs Jesum paklausidami effat palikkusch, muhsu glahbeji un labba-darritaji.“

Arri Leonarda gaspascha un Wittums win-neem firsnigu pateizibu fazzija. Bet tee divi jaunekli nu palikke ka pahrssteigti un apkaunoti no tik dauds gohda, ko teem dewe. Tadeht Zeh-kabs druzim fanehmees un preeka-affaras rauda-dams fazzija: „Mihli dahrgi labba-darritaji, kad mehš arri teescham kahdu labbu effam darri-jusch, tad jaw sinnam, ka mehš to no Jums effam mahzijuschees. Zaur Jums ween mehš pasihstam Jesus mahzibas un wehl wiffu bei-dsoht, juhs muhs mahzijat, ka buhsim fawus eenaidneekus mihleht.“

„Un Deews,“ tà Kristihne fazzija, „irr bijis tas, kas mums palihdseseja, kad gribbejam fir-

digi palift prett Blehru un wiinna niknu dehlu Tohmu.“

„Zuhs effat labbi behrni,“ tà Leonard's wehl fazzija, „un tu, Kristihne, itt pareisi runna, kad fakki, ka tas bijis Deews, kas jums us wiffu labbu palihdsejis. Deews jaw tas irr, kas mums sawu mihtu Dehlu fuhstijis, kas mums to mahzjis, kas pee muhsu meera wajaga; zaur Deewa schelastibu es esnu us debbes-walstibu aizinahs; Deews irr juhs pee man weddis un man dewis spehku wiinna swehtu gribbeschanu juhsu dwehseles eespeest; Deews bijis pee jums wehrgoschanâ; winsch ar sawu muhschigu gudribu un schelastibu wiffu tà greesis, ka meh's tanni pahrbaudischanas-zellâ schkihstiti, taggad kâ labbaki un pasemmigaki zilweki atkal effam kohpâ. Za Runga wahrds lai irr flawehts!“

Tè Leonard's falikke robkas un kluffinam Deewu luhdse sawâ firði. Nu bija tè swehts kluffums: wiffi jutte ta mihlodama, fargadama debbes Tehwa klahthuschuanu un pasemmigu pateizibu winnam nosuhstija.

Pehz kahda brihtina Leonard's fazzija: „Woi tè naw skaidri redsams, ka Deews jaw schè wir's semmes dauds kahrt baggatigi atmakfa teem, kas wiinna bauflus turr?“

„Un wehl zittu leelu algu winsch no sawas baggatas tehwa schelastibas preeksch jums fataifijis,“ — tà Leonarda gaspascha fazzija un sawu Rungu uskattija, kas winnas dohmas faprasdams, ar galwu sibmi derwe, ka effoht meerâ; un nu wiinna wehl fazzija: „Woi juhs arri pa scho laiku kahdu reis effat dohmajuschi us sawu mahti?“

„Kâ nu nè!“ tà tee abbi atbildeja un winnu preezigi waigi taggad palikke us reis skummigi. „Ik rihtâ un wakfarâ effam arri par winnu Deewu luhgusch.“

Leonard's ar sawu gaspaschu weens us ohtru skattijahs, kamehr tad sawam dehlam Wiltumam ar azzim mette, kas wiffu sinnadams, pasnee-damees no istabas isgahje ahrâ. Pehz masa brihtina durwis atkal atwehrah's un Wiltums ar kahdu wezzigu Neegereeni eenahze eekschâ. Leonarda behrni un wiffi laudis, kas tè bija, nu

luhkajahs us Zehkabu un Kristihni un tee dirwi masakee behrni weens ohtram tschuhksteja aufis. Tee dirwi jaunekli brihnodamees uskattija brihscham to sweschu Neegereeni, brihscham atkal sawus galda-beedrus, so tee wiffi us winneem luhkosa.

Weidscht Leonarda gaspascha us winneem fazzija: „Woi tad sawu mahti wairs ne pasihstat?“

Tè nu Zehkabam un Kristihnei us ween reis kâ dekkis no azzim nokritte, winni nu skaidri passinne, ka ta effoht winnu mihta mahte un ne sinnaja kur lehft no preeka. Winni skrehje tai pretti un to aplampe, kas jaw patte no preeka drebbeja, un labs brihdis aïsghahje, kamehr warreja wahrdu's atrast, ar fo zits zittam sawu preeku issteift.

Kad nu ta laimiga mahte stary saweem atkal atrasteem behrneem pee galda sehdeja, tad Leonard's fazzija: „Schi deena mums irr tà kâ kahds atspihdums no tabs leelas deenas, kurrâ meh's winnâ pasaulè zits zittu atkal atraddisin un kur Deews wiffas affaras noschahwehs no muhsu azzim. Kahds falds buhs tas azzumirkli's, kur mahte sawus senn apraudatus behrnus, wihrs sawu sudduschu draudseni, brahlis sawu papreeksch aïsghajuschu mahsu, draugs sawu ar affarahim un firðs-sahpehm atschkirtu draugu atkal atraddih's. Ik tapehz mihtli behrni un draugi, lai arween un labpraht paklaufam sawa debbes Tehwa mihtligu balsi, ka tad warram zerreht, wenenreis tur augschâ zits ar zittu saweenoti kluht.“

Ik kahdi nu preeki un mihtligas farunnaschanahs eelihgsmoja tohs ap galda sehdedamus! — Ne ilgi pehz tam kad Leonard's us N. nogahje, tad arri ta jauneku mahte tur tikfufe pahrdoh'ta. Leonard's to dabbujis sinnaht, bij winnu waddijis pee ta, kas arri tohs gruhtsirdigus proht atspirdsinaht un atweeglinaht. Pehz tik fo winsch sawu muischi atkal atdabbuja, tad winsch par pateizibu un mihtlestibu prett winnas behrneem, winnu bij ispirzis un brih'wu darrijis.

Nu tikfe nolifts, ka tàpatt winnu, kâ arri to ohtru Neegereeni buhs papreeksch no mahzitaja gruntigi list ismahzigt kristigâ tizzibâ un tad kristiht. Zehkabs un Kristihne gribbeja atkal tanni

paschâ deenâ fawu kristibas derribu atjaunabt un pirmu reis to swehtu waffarinu baudibt.

Wehl tikkai weena wehleschanahs Leonardam bija. Winsch mannija, kahdas fleppenas firds-fahpes wehl tahs Neegereenes Klio firdi grause un ka winnas behdas palikke jo leelas, redsoht to zittu leelu preeku, kad tee ar fawejeem satik-kahs. Tahs bija tahs behdas par winnas di-weem sudduscheem behrneem. Gohdigs Leonarda fungs un winna gaspascha apnehmahs ne par ko ne behdaht, ka tik warretu winnas behdas kluffeht. Igu laiku wissas mekleschanahs pehz teem, bij un palikke pa wolti. Bet tas labbajs brahlu mihlotajs tomehr ne atlaidahs, kamehr winnam laimejajs tohs atrast un ispirkt. Ne spehjam aprakstih to preeku, kahds te bija, kad schee atkal nejauschi kohpa fanahze!

Ta kristibas deena nu tikke tahtaki atzelta, ka arri Neegereenes Klio behrni tai paschâ deenâ warretu to lihds mantohht. Tas pats mahzitajs, kas abbas Neegereenes mahzija un Jehkabu un Kristihni us kristibas-derribas atjaunoschanu faitaisja, arri mahzija schohs jauneklus. Winni to ewangeliuma preezas-wehsti ar leelu preeku usnehme un pehz pufsgadda tas zeenijams mahzitajs jaw apleezinaja, ka winni effoht gattawi kristibu dabbuht.

Ta nolikta deena, prohti waffaras-swehtfi, weenreis bija klahht. Pahtaru istabâ wissas durwis un feenas bij ispuschkotas ar pukkehun un pukku wainakeem, paschâ widdu bij ustaisihts altaris ar sudraba krusta-sihmi un ar tahm dahrgahm Jesus meefas un affins sihmehm. Tam preekschâ stahweja kristibas krehlis ar sudraba uhdens traufceem. Tee 4 kristijami, 2 eeswehtijami, Leonards ar faweem peederrigeem, fawu faimi un wehl daschi zitti kristigi kaimini, wissi fawas jaukas swehtku drehbës apgehrbuschees, te fanahze kohpa.

Kad nu mahzitajs no altara bij noturrejis fawu runnu, kas wisseem firdi aisgrahbe un kurrâ to kristijamu pahrdsihwotu laiku peemin-

neja, tad papreeksch tahs diwas Neegereenes un pehzak tee diwi Elisabetes — tahdu wahrdu Klio kristibâ peenehme — behrni swehtu kristibu dab-buja un beibsoht Jehkabs un Kristihne fawu kristibas-derribu atjaunaja. Wissi klahhtbuhdami bij ta pahrnemti, ka raudaja swehta preeka-affaras. Pehz to wissi zitti pee-auguschi swehtu waffarinu baudija. Ut ta bija swehtiga stunda! Tapat teem kristijameem, ka arri wisseem zitteem klahhtbuhdameem islikkähs, itt ka winni jaw buhtu debbes-preekschnammâ; wissas fahpes un isbailes, ko pahrzeetuschi, gulleja ka no plez-zeem nomesta nastta ais winneem un taggad teem tikkai ta ne-ismehrojama Deewa schehlastiba un mihlestiba eeksch Jesu Kristu gaischi preeksch az-zim stahweja un spihdeja ka debbesiga-faule winnu firdis apgaismodama, fahildidama un eepreezinadama.

Scho fauli winni to brihd no jauna iswehlejahs par fawas dsihwes waddonu un ta wairs nekad teem naw sudduse. Wehl taggad schi winneem schè wirs semmes spihd un winni eepreezinati eet pretti tai deenai, fur ta teem zittâ pasaulê dauds jaukaki atspihdehs.

U. L.

S l u d d i n a s c h a n a s.

Irr noliktâ Jehkabstattê 3 tirgus turrecht, prohti: triju Kungu deenâ, swetschu deenâ un Marias dsun-schanas deenâ pehz wezza kalendera. Kad schohs tirgus taggad mafak ne ka zirkahrt apmekle, faut tik mafs tullis jamaksa, un no lohpeem un no prezzehun, ko ne mehro ar ohlekti, ne buht tulli ne nemm, un faut scheit prezzehun labbaks tirgus mehds buht ne ka paschâ Nihgâ, tad manna luhgschana gau ne buhs wolti schohs tirgus turplikam papilnam apmekleht.

Rakstihstâ Jehkabstattes rahtuhsi tai totâ August 1842.

2

Eltermannu Poswerk.

Skrundes tirgu, kas 15tâ September eekriht, scho gadd 21mâ September turrehs.

Krohna Skrundes muischaswaldischana.

Bresillesmuischas (pee Tukkumes) tirgu scho gadd 16tâ September turrehs.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas-rahts U. Weidler.

No. 317.